

Sygnatura akt IV U 116/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 kwietnia 2013r.

Sąd Okręgowy w Elblągu Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący: **SSO Grażyna Borzestowska**

Protokolant: st. sekretarz sądowy Łukasz Szramke

po rozpoznaniu w dniu **22 kwietnia 2013r.** w Elblągu

sprawy z odwołań (...) **Spółki z o.o. w E.**

od decyzji **Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w E.**

z dnia **20 lipca 2011r.** nr(...), znak: (...)

z dnia **05 września 2012r.** nr (...), znak: (...)

z dnia **25 września 2012r.** nr (...), znak: (...)

z udziałem zainteresowanych (...) **Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w E.**

o podstawę wymiaru składek

I. oddala odwołania od decyzji z dnia 20 lipca 2011r. nr (...), znak: (...) i z dnia 25 września 2012r. nr(...), znak: (...);

II. odrzuca odwołanie (...) Spółki z o.o. w E. od decyzji z dnia 05 września 2012r. nr (...), znak:(...)

III. zasądza od wnioskodawcy (...) Spółki z o.o. w E. na rzecz pozwanego kwotę 180 (sto osiemdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt IV U 116/13

UZASADNIENIE

Skarżąca (...)Sp. z o.o. w E. zakwestionowała decyzje ZUS O/E.: z dnia 20.07.2011r., nr (...), znak (...) - (...); z dnia 05.09.2012r., nr (...), znak (...) - (...) oraz z dnia 25.09.2012r., nr (...), znak (...) - (...), którymi to decyzjami pozwany stwierdził wysokość podstawy wymiaru składek za pracownika płatnika składek (...) Sp. z o.o. w E. Z. C. (1) za okres od czerwca 2008r. do października 2008r.

W odwołaniach od powyższych decyzji skarżąca zwróciła uwagę na szereg naruszeń przepisów postępowania administracyjnego, których dopuścił się pozwany przed wydaniem zaskarżonych decyzji, jak również zarzuciła dokonanie przez pozwanego dowolnej interpretacji niepełnego materiału dowodowego. Skarżąca podniosła, że powoływane przez pozwanego okoliczności nie są na tyle wystarczające, by uznać, iż ubezpieczony w ramach umowy cywilno-prawnej zawartej z (...) Sp. z o.o., świadczył pracę de facto na rzecz skarżącej. W sprzeczności z ustaleniami pozwanego stoją chociażby zeznania innych pracowników, również zatrudnionych na umowy zlecenia, którzy wskazali, że z własnej inicjatywy zawierali umowy z (...) Sp. z o.o. w E., wykonywali pracę na rzecz zleceniodawcy

i była to praca wykonywana na innych obiektach niż obiekty obsługiwane przez skarżącą. Nadto wynagrodzenie z tytułu umów zlecenia było wypłacane przez (...) sp. z o.o. Zdaniem skarżącej, na podstawie powyższych okoliczności nie można przyjąć, że skarżąca spółka była faktycznym pracodawcą i to na jej rzecz była świadczona praca w ramach umów zlecenia.

W odpowiedzi na odwołania pozwany ZUS O/E. wniósł o: oddalenie odwołania od decyzji z dnia 20.07.2011r. oraz z dnia 25.09.2012r., umorzenie postępowania od decyzji z dnia 05.09.2012r. oraz zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Pozwany powołując się na przepisy ustawy z dnia 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U.Nr 205, poz. 1585 z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 27.08.2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U.Nr 164, poz. 1207 z późn. zm.) wskazał, że w toku przeprowadzonego postępowania kontrolnego ustalono, że w spornym okresie została zawarta umowa zlecenia pomiędzy ubezpieczonym a (...) Sp. z o.o. w E. i w ramach tej umowy ubezpieczony wykonywał pracę na rzecz płatnika składek (...) Sp. z o.o. w E., z którym pozostawał jednocześnie w stosunku pracy.

Postanowieniem z dnia 06.02.2013r. Sąd wezwał do udziału w sprawie w charakterze zainteresowanego Z. C. (1) oraz zarządził połączenie spraw z odwołań skarżącej od wszystkich decyzji do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia. Postanowieniem z dnia 14.02.2013r. Sąd wezwał do udziału w sprawie w charakterze zainteresowanego (...) Spółkę z o.o. w E..

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

Skarżąca (...) Sp. z o.o. w E. prowadzi działalność w zakresie ochrony osób i mienia. Pracownicy zatrudnieni przez skarżącą zawierali z pracodawcą umowy o zakazie konkurencji w trakcie obowiązywania umowy o pracę. (...) Sp. z o.o. w E. prowadzi działalność w zakresie ochrony osób i mienia oraz prac porządkowych. W dniu 31.03.2003r. skarżąca zawarła z zainteresowaną Spółką (...) umowę o współpracy gospodarczej obejmującą wzajemną promocję, nawiązywanie kontaktów gospodarczych, wspólne szkolenia pracowników ochrony, wzajemne informowanie się o ewentualnych zagrożeniach chronionych obiektów, współpracę w zakresie analizy stanu zagrożenia chronionych obiektów, wzajemnego badania rynku usług ochrony osób i mienia oraz wzajemnego podzlecenia prac na świadczone usługi. Główną przesłanką tego porozumienia był fakt, że spółka (...) posiadała wielu pracowników zatrudnionych na umowę o pracę. Przy pełnym etacie pracownicy wypracowywali 14 służb 12-godzinnych w miesiącu i mieli dużo czasu. Dlatego też, zwracali się do pracodawcy – spółki (...) o możliwość dodatkowego zarobkowania. Spółka nie miała możliwości dać im pracy w nadgodzinach, co wiązało się z ustalonymi z klientami stawkami za ochronę, które nie przewidywały tzw. 50 –tek i 100-tek za wykonaną usługę. Spółki były dodatkowo powiązane kapitałowo. Obecny Prezes spółki (...) - J. Z. miał tam 1/3 udziałów. Jednocześnie zarówno P. O.- obecny prezes spółki (...), jak i J. Z. byli wspólnikami w obu spółkach.

Obaj prezesi byli nadto zainteresowani rozwojem spółki (...), która wchodziła dopiero na rynek usług ochrony. W wyniku zawartego porozumienia pracownicy zatrudnieni u skarżącej na podstawie umów o pracę, chcący uzyskać dodatkowe źródło dochodu, mogli być zatrudniani na umowy zlecenia przez zainteresowaną spółkę (...). Z inicjatywą zawarcia umów zlecenia z zainteresowaną spółką występowała bądź skarżąca spółka, bądź też sami pracownicy skarżącej. W ramach tych umów zleceniobiorcy wykonywali te same czynności, które wykonywali w ramach umów o pracę, tj. czynności związane z ochroną fizyczną oraz pracami biurowymi. Z założenia czynności związane z ochroną fizyczną miały być wykonywane na innych obiektach niż obiekty obsługiwane przez skarżącą, choć mogło zdarzyć się tak, że pracownik pracował na tych samych obiektach. Z tytułu zawartych umów zlecenia zleceniobiorcy zostali zgłoszeni przez zainteresowaną spółkę do ubezpieczenia zdrowotnego.

Spółka (...) zakupywała również usługę obcą w spółce (...), która dotyczyła wykonywania usług przez (...) na rzecz (...), przez pracowników zatrudnionych w innych firmach, a którzy posiadali zawartą umowę zlecenia ze spółką (...). Za zakup tej usługi firma (...) wystawiała fakturę spółce (...).

Zainteresowany Z. C. (1) zatrudniony był u skarżącej na podstawie umowy o pracę w okresie od 1.05.2008r. do 6.11.2010r. na stanowisku pracownika ochrony fizycznej. W okresie od 6.05.2008r. do 30.09.2008r. zainteresowany

zawarł z (...) Sp. z o.o. umowę zlecenia. Zarówno w ramach umowy o pracę, jak i umowy zlecenia ze spółką (...), zainteresowany świadczył pracę na tych samych obiektach, tj. na obiektach firmy (...) w E. przy ul. (...). Praca w ramach umowy zlecenia nie różniła się niczym od pracy w ramach umowy o pracę. Inicjatywa zawarcia umowy zlecenia ze spółką (...) nie wyszła od zainteresowanego lecz od pracodawcy. Zainteresowany świadczył pracę w umundurowaniu (...). Całą organizacją pracy w ramach umowy zlecenia ze spółką (...) zajmowała się spółka (...). Był jeden grafik zmian. Pracę świadczoną w ramach umowy zlecenia również nadzorował pracownik (...). Wynagrodzenie było płacone przelewami na konto.

W okresie od 02.12.2008r. do 28.12.2008r. pozwany organ przeprowadził postępowanie kontrolne płatnika składek (...) Sp. z o.o. w E. w zakresie prawidłowości i rzetelności obliczania, potrącania i opłacania składek na ubezpieczenia społeczne z tytułu zawartych umów o pracę i umów zlecenia. Wyrokiem z dnia 27.04.2011r., wydanym w sprawie IV U 1317/10, Sąd Okręgowy w Elblągu zmienił zaskarżone przez spółkę (...) decyzje wydane w wyniku przeprowadzonej kontroli i orzekł o braku obowiązku podlegania ubezpieczeniom społecznym jako pracowników z tytułu zatrudnienia u płatnika składek (...) Sp. z o.o. poszczególnych osób.

Pozwany organ przeprowadził następnie kontrolę płatnika składek (...) Sp. z o.o. w E., w wyniku której ustalił, że płatnik nie obliczył i nie rozliczył składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz chorobowe i wypadkowe od przychodów pracowników zatrudnionych jednocześnie na umowy zlecenia u płatnika (...) Sp. z o.o. w E..

Decyzją z dnia 20.07.2011r. pozwany ZUS O/E. ustalił podstawę wymiaru składek za Z. C. (1) podlegającego ubezpieczeniom społecznym i ubezpieczeniu zdrowotnemu z tytułu zatrudnienia u płatnika składek (...) Sp. z o.o. w E. za okres od czerwca 2008r. do października 2008r. Powyższą decyzję pozwany wydał stwierdzając, iż zainteresowany Z. C. (1), będąc zatrudnionym na podstawie umowy o pracę u płatnika składek (...) Sp. z o.o., w okresach wskazanych w decyzji zawarte miał z (...) Sp. z o.o. w E. umowy zlecenia, w ramach których wykonywał pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostawał w stosunku pracy.

Powyższa decyzja została zakwestionowana przez spółkę (...), która zwróciła uwagę między innymi na szereg naruszeń przepisów postępowania administracyjnego, których dopuścił się pozwany przed wydaniem zaskarżonych decyzji, między innymi brak zawiadomienia płatnika składek o wszczęciu postępowania w przedmiocie określenia wymiaru składek; uniemożliwienie płatnikowi składek wypowiedzenia się co do zebranych dowodów oraz przyjęcie za udowodnione okoliczności faktycznych, co do których płatnik składek nie miał możliwości wypowiedzenia się; oparcie rozstrzygnięcia jedynie na treści protokołu z kontroli przeprowadzonej w sprawie, w której płatnik nie był stroną; dokonanie dowolnej oceny niepełnego materiału dowodowego oraz brak przedstawienie uzasadnienia faktycznego wydanych decyzji.

Podzielając argumentację skarżącej w tym zakresie, zarządzeniem z dnia 14 grudnia 2011r. Sąd zwrócił pozwanemu akta sprawy z uwagi na istotne braki w materiale, które wymagały uzupełnienia na etapie postępowania przed pozwanym.

Decyzją z dnia 5.09.2012r. pozwany ponownie ustalił podstawę wymiaru składek za Z. C. (1) za okres i w wysokości jak w decyzji z dnia 20.07.2011r. Wobec zarzutów skarżącej zawartych w odwołaniu od powyższej decyzji, pozwany wznowił czynności wyjaśniające w celu wysłuchania końcowego stron i po ich zakończeniu w dniu 25.09.2012r. wydał kolejną decyzję ustalającą wysokość podstawy wymiaru składek za zainteresowanego (jak w decyzji z dnia 20.07.2011r.), uchylając jednocześnie decyzję z dnia 5.09.2012r.

(dowód: ksero umowy o współpracy gospodarczej k. 1615 plik VIII, ksero protokołu kontroli ZUS k. 1553-1563 plik VIII, ksero list płac z umów zlecenia – plik VI, VII, ksero protokołu kontroli spółki (...) plik IX, świadectwo pracy k.323 plik IX, umowa o zakazie konkurencji – k.327 plik IX, protokół przesłuchania Z. C. k.281-283 w postępowaniu admin. plik IX, decyzje: z dnia 20.07.2011r., 5.09.2012r., 25.09.2012r. – akta ZUS, zeznania świadka B. Z. e-protokół z rozprawy z dnia 22 kwietnia 2013r. 00:34:21 do 00:37:18, wyjaśnienia zainteresowanego e-protokół z rozprawy z

dnia 22 kwietnia 2013r. 00:17:18 do 00:33:12 , wyjaśnienia prezesa wnioskodawcy e-protokół z rozprawy z dnia 22 kwietnia 2013r 00:04:09 do 00:17:18,)

Zdaniem Sądu odwołania skarżącej od decyzji z dnia 20 lipca 2011r. Nr 556 i z dnia 25 września 2012r. Nr 787 nie zasługiwały na uwzględnienie .

Za bezzasadny należało uznać zarzut skarżącej, że zainteresowany w ramach umowy ze spółką (...) nie świadczył pracy na rzecz skarżącej.

Z przekonujących wyjaśnień zainteresowanego Z. C. (1), które pokrywają się z zeznaniami złożonymi przez organem rentowym w trakcie postępowania administracyjnego wynika w sposób nie budzący wątpliwości, że mimo zawarcia umowy zlecenia ze spółką (...) , to spółka (...) była rzeczywistym pracodawcą zainteresowanego. O powyższym świadczą zarówno wykonywanie pracy w ramach umowy zlecenia na tych samych obiektach , które pracownik ochraniał w ramach umowy o pracę ze spółką (...) ,organizacja pracy , dostarczaniu munduru i wyposażenia przez firmę (...) oraz nadzór pracownika JU PI nad wykonywaną przez zainteresowanego pracą w ramach umowy zlecenia. D. facto w sytuacji pracownika zmieniło się tylko to, że zamiast otrzymywać wynagrodzenie za pracę w godzinach nadliczbowych od spółki (...) , otrzymywał on mniejsze stawki z tytułu umowy zlecenia .

Wskazać należy, iż Prezes wnioskodawcy nie był w stanie określić czy zainteresowany w ramach umowy zlecenia wykonywał czy też nie prace na obiektach (...) wskazując jednocześnie , że nie może kategorycznie tego wykluczyć. Natomiast nie zostały zakwestionowane wyjaśnienia wnioskodawcy, iż w ramach zarówno umowy o pracę, jak i umowy zlecenia zawartej z firmą (...) ubezpieczony wykonywał prace na tych samych obiektach firmy (...).

Jeżeli chodzi o zeznania świadka B. Z., to świadek potwierdziła, że zainteresowany w ramach umowy o pracę pracował jako pracownik ochrony na obiektach gdzie wymagana była licencja pracownika ochrony, tj. na obiektach Zakładu (...). Świadek natomiast nie była zorientowana na jakich obiektach zainteresowany wykonywał prace w ramach umowy zlecenia zawartej z firmą (...). Zeznania natomiast świadka w zakresie współpracy między firmą (...) a firmą "M." korespondowały z wyjaśnieniami Prezesa wnioskodawcy.

Zgodnie z art. 8 ust.1 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz.U. z 2009r. Nr 205, poz. 1585 z późn.zm.) za pracownika uważa się osobę pozostającą w stosunku pracy, z zastrzeżeniem ust.2 i 2a.

Stosownie do ust. 2a za pracownika , w rozumieniu ustawy , uważa się także osobę wykonującą pracę na podstawie umowy agencyjnej , umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, albo umowy o dzieło, jeżeli umowę taką zawarła z pracodawcą, z którym pozostaje w stosunku pracy, lub jeżeli w ramach takiej umowy wykonuje pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostaje w stosunku pracy. Przepis ten rozszerza zatem pojęcie pracownika dla celów ubezpieczenia społecznego poza sferę stosunku pracy.

W ocenie Sądu, z ustalonego stanu faktycznego jednoznacznie wynika, że zainteresowany wykonując pracę w ramach zawartej ze spółką (...) umowy zlecenia świadczył usługi ochrony fizycznej na rzecz swojego pracodawcy, tj. Spółki (...). Podkreślić należy , że Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 22 lutego 2010r. I UK 259/09 wskazał, iż:

„Podstawowym skutkiem uznania osoby wskazanej w art. 8 ust.2a ustawy o s.u.s z 1998r. za pracownika, jest objęcie jej obowiązkowymi ubezpieczeniami emerytalnymi, rentowymi, chorobowymi i wypadkowymi tak, jak pracownika (art.6 ust.1 pkt 1, art. 11 ust.1 i art.12 ust.1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych). W związku z tym osoba ta podlega obowiązkowi zgłoszenia do wymienionych ubezpieczeń . Obowiązek ten obciąża płatnika składek (art. 36 ust.1 i 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.)”.

Zważywszy , że w stosunku do pracownika płatnikiem składek jest pracodawca (art. 4 pkt 2 lit.a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych), a art. 8 ust.2a rozszerza pojęcie pracownika na jego dalszą aktywność w ramach umowy

cywilnoprawnej, jeżeli w jej ramach świadczy on pracę na rzecz swojego pracodawcy, naturalne i zgodne z wykładnią literalną tego przepisu jest uznanie, że także w zakresie tej sfery aktywności należy go uznać na potrzeby ubezpieczeń społecznych za pracownika tego właśnie pracodawcy (patrz. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 2 września 2009r. II UZP 6/09)”.

W myśl art. 17 ust.1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych cyt. wyżej składki na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, wypadkowe oraz chorobowe za ubezpieczonych, o których mowa w art. 16 ust. 1-3, 5, 6 i 9-12, obliczają, rozliczają i przekazują co miesiąc do Zakładu w całości płatnicy składek.

Zgodnie z art. 18 ust. 1 tej ustawy :

1. Podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe ubezpieczonych wymienionych w art. 6 ust. 1 pkt 1-3 i pkt 18a stanowi przychód, o którym mowa w art. 4 pkt 9 i 10, z zastrzeżeniem ust. 1a i 2, ust. 4 pkt 5 i ust. 12.

1a. W przypadku ubezpieczonych, o których mowa w art. 8 ust. 2a, w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe uwzględnia się również przychód z tytułu umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia albo umowy o dzieło.

Do ustalenia podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne pracowników ,w rozumieniu ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych , na podstawie art. 81 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach z opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych(Dz. U. NR 205, , poz. 1585 z 2008 ze zm.) stosuje się przepisy określające podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe tych osób .

Mając powyższe na uwadze skoro zainteresowany, jako pracownik w rozumieniu art.8 ust.2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych podlegał obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym , w okresach wskazanych w zaskarżonych decyzjach z tytułu wykonywania pracy, na podstawie umowy zlecenia zawartej z M. (na rzecz pracodawcy, (...)Spółki z o.o.), to do podstawy wymiaru zainteresowanego , jako pracownika (...) wchodziło wynagrodzenie wypłacone w miesiącach czerwiec-października 2008r. z tytułu łączącej go umowy zlecenia ze spółką (...).

W świetle powyższego odwołania skarżącej od decyzji z dnia 20.07.2012r. i z dnia 5.09.2012r. jako bezzasadne, na mocy art. 477¹⁴§ 1 kpc należało oddalić .

Odwołanie natomiast od decyzji pozwanego z dnia 5.09.2012r. podlegało odrzuceniu jako niedopuszczalne, skoro w dniu złożenia odwołania przez skarżącego zaskarżona decyzja nie istniała w obrocie prawnym, z uwagi na jej uchylenie przez pozwanego (brak substratu zaskarżenia- art.370 kpc per analogiam).

O kosztach orzeczono na mocy art. 98 ust.1 i 3, 99 i 108 ust.1 kpc , § 11 ust.2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U.Nr 163, poz.1349 ze zm.).